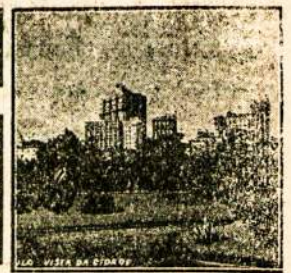

LIETUVIS

Redakcijos ir Administracijos
adresas:
„LIETUVIS“
Rua Bandeirantes, 92,
Caixa Postal, 1764,
São Paulo.

JORNAL LITHUANO
Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas. Leidžia Spaudos D-ja „šviesa“
Prenumeratos kaina: Brazilijoj metams — 10\$000 pusei — 6\$000 atskiriems mėnesiams po 1\$000.
Užsienin: metams — 15\$000 pusei metu 8\$000. Atsk. numeris 300 reis.
Redakcija atidaryta kasdien nuo 10 iki 3 val. p. p. Sekmadieniais nuo 2 iki 4 val. p. p.

Redaguoja
St. Vancevicius

Z-ii METAL.

SÃO PAULO, 1935 m. Gruodžio - Dezebros mėn. 21 d.

NR. 51 (363)

SVEIKI SULAUKE ŠV. KALĖDU!

M. Linkevičius.

Mintys Kristaus gimimo šventėje.

Minime Dieviškojo Žinogaus užgimimo šventę.
Toji šventė suartina žmones, suartina net skirtingų luomų ir padėjimo žmones.

Kūčios. Vakarieni ant šieno. Ir turtuoliai prisimena, jog Dievo Sūnus gimė ne karališkuose rūmuose, o paprasčiausioje kūtėje, gimė ant šiaudų. Prie bendro kūčių stalo darbdaviai kviečia darbininkus, samdinius. Seimos galva visiems dalina po paplotėlių.

O ir neturtingieji, ir skurdžiai tą vakarą randa kur prisiglausti. Tą vakarą priimami nakvynėn ir pavalgydami nuvarge pakeleiviai, nedrįstama nusikrausti našlaičių. Nes kiekvienam primenama, kaip Dievo Motina su savo globėju Juozapu ieškojo žmonėse nakvynės ir nerado. Jų niekas nepriėmė — ir jie tegavo vietos apsnakvoti kūtėje ir susirasti guolį tarp žemės rūšies sutvėrimų. Žmonės neturėjo laimės išvysti Betliejaus stebuklo. Ir pirmieji Tą, kuris žmonijoje pradėjo naują erą, pasveikino — piemenėliai. Ne „uolūs“ tikėjimo išpažintojai, ne rašto žinovai, pranašaujantys šventų knygų Mesijo atėjimą, o piemenėliai. Mes dabar giedame —

...Bėkit, bėkit, piemenėliai...

...Gul šiandieną jau ant šieno...
o vis dėlto, ar nustojame iš aukšto žiūrėti į žemesnįjį amatą, į juodadarbius, į prasčiokus, į žmones, kurie mums rodo esą apsamanoję, nuklydę.

Kristaus gimimo šventė tikintiesiems, krikščionims, savaime aiški, yra be galo reikšminga. Ji tikintiesiems reiškia mistiško džiaugsmo, bet ir veržia susimąstyti, ji tikintuosius įpareigoja pakilti iš pikos kasdienybės, iš dorovinio bei religinio sustingimo. Ji tikintuosius įpareigoja savo veiksmus kreipti aukštesnių idealų linkme. Gana trūnyti asmenis reikalauja kiau, gana gyventi vien tikinčiojo, krikščionio, kataliko vardu! Darbu įrodyti savo religinius įsitikinimus, tačiau gyvenimu skleistį žmogaus evangelijos šviesą! Štai ko iš kiekvieno tikinčiojo turėtų reikauti Kalėdu šventės susimąstymas.

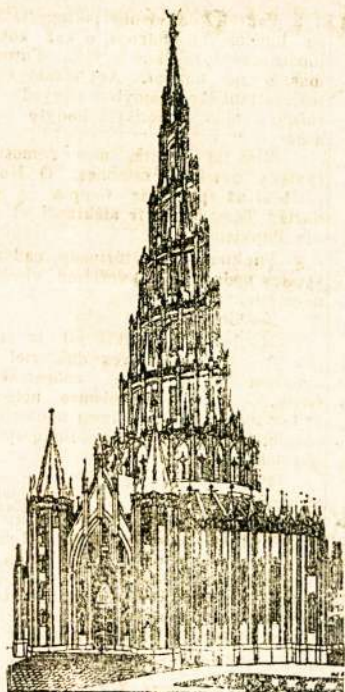
Tas, kuris pagoniškąjį pasaulį nusiviešė evangelijos šviesa, daugiau darė, nekai kalbėjo. Jis savo žodžius sujungdavo, susiedavo su darbais. Jis per žemę perėjo tik gera darydamas.

Jis nesmerkė nusidėjėlio, apvertkiančio savo kaltės nuodėrdaus prispažinimo sąsaras, o labai nemėgo fari-

ziejiško tikėjimo ir dorovės atšavinimo. Ar jo pasekėjas neturėtų Jojo užgimimo šventės proga nuodėrdiau pažibūrėti į skirtingo manymo, skirtingos ideologijos žmogų, į save — ir pasvarstyti katras labiau savo veiksmais yra nutolęs nuo evangelijos, nuo Kristaus.

Kaip klauku: mums labai kasdieniška vardan aukštesnio idėlo lėgirsti, kaip nevienas dar šioje žemėje tebėgyvena žmogus yra jau gramzdinamas pražaran; Kristus gi nedrįstantį alio riun pažvelgti nuodėdingomis akimis muitininką vadina Dievo akyse ištelsintu, o fariziejų, kuris džiaugiasi esąs prakilnesnis už muitininką, apkaltintu.

Kristus leido savo kojas sąsaramis nuplauti pasileidusiai material, o tarp mūsų neretai rauspuotais laukomi tie, kurie nenori drauge su anais spekuliuoti idėjinėmis vertybėmis.

Kauno Prisikėlimo Bažnyčios projektas.

Kristus skelbė didžiąją artimo meilę, galinąją, kalnus iš vienos vietos į kitą perkėlimą tikėjimą. Kristus į pasaulį buvo atėjęs statyti, o ne griauti, jungti, o ne ardyti, šviesinti žmonėms, o ne kovoti dėl garbės, dėl pirmenybės pasaulio dalykuose.

Jis nelaikė žmonių savo vergais, tarnais, o vadino brolais, seserimis. Jis nevertė žmonių nusikreipti nuo tautinių ir kitokių šlo gyvenimo reikalų, nes Jojo karalystė ne iš šio pasaulio. Kristus aiškiai pasakė: atiduokite kas Dievo — Dievui, kas cezario — cezariui.

Tatai Kalėdu šventės apmąstymo punktai. Suminėti keli, bet jų yra daug. Norint surasti, užtenka žvilgtelėti į šį dieną mūsų gyvenimą ir atsiversti Naujojo Testamento lakėtus.

Kristaus užgimimo šventė pajaučia ir netikintieji. Gal jaučia daugiau iš motinų kitados skieplamo tikėjimo, kurio pėdsakai dvasioje dar nėra visiškai sunaikinti. Bet ne vien todėl. Jei gu netikė Kristaus gimimo laiko legenda, tai vis dėlto legenda, kuri daugumo žmonių svaicina galvas didžiojo užgimimo idėja, legenda, kuri ir šiais proto stebuklų laikais duoda nemažą impulsą socialiniam bei kultūriniam gyvenimui.

Kalėdu šventė suteikia mus religiška, ji turi nuteikti ir kūrybiškai. Laikas nestoti vietoje, su juo mums reikia eiti kartu, jeigu nenorime pasilikti laiko užpakalyje. Mes turime gyvenimui duoti ką nors nauja, nes laiko greitis to reikalauja.

Tad Kristaus gimimo šventės proga nuvisime savo buitį skaidrinamu kūrybos spinduliu!

NAUJAS ČEKOSLOVAKIJOS RESPUBLIKOS PREZIDENTAS.

Dėl senatvės ir nesveikatos atsistatytinus Čekoslovakijos Respublikos prezidentul Masarykui, nauju prezidentul išrinktas Edvardas Benešas, ilga laiką buvęs užsienių reikalų ministeris. Benešas visoje Europoje yra žinomas, kaip didelis politikas ir diplomatas. Naujas Respublikos prezidentas jau padarė priešaišką ir pradės eiti pareigas.

ATSISTATYDINO ANGLIJOS UŽSIENIU REIKALU MINISTERIS.

Visoje Europoje didelę sensaciją sukėlė Anglijos užsienių reikalų ministerio Hoare atsistatydinimas. Jo atsistatydinimo priežastys dar nelabai aiškios. Spėjama, kad Hoare privertė

atsistatydinti sunki užsienio politikos padėtis. Hoare su Prancūzijos ministru Leval'u paruošė karščių taikos projektą tarp Italijos ir Abisinijos, kurį abi šalys atmetė.

SVETIMŠALIAI KOMUNISTAI DEPORTUOJAMI IŠ BRAZILIJOS.

Vietos spaudos žiniomis, visi svetimšaliai komunistai, kurie yra sulinti sąryšy su nepavykusiu komunistu sukilimu, bus išdeportuoti iš Brazilijos teritorijos. Laikraščiai dažnai skelbia numatytų ištremti asmenų pavardes ir deda fotografijas. Pasirodo, kad jų tarpe yra ir keletas lietuvių, kurie tragi kartu su kitais svetimšaliais bus ištremti.

STATYS NAUJA VIADUCTO DO CHÁ TILTA.

Jau paruoštas projektas naujam dideliu Viaducto de Chá tiltui São Pau'o mieste pastatyti. Buvo jau paskelbtas statybos konkursas, kuriame dalyvavo kelios statybos bendrovės. Senasis tiltas bus nugriautas ir pastatytas naujas, kuris kainuos virš penki milijonų milreisu.

ITALIJOS — ABISINIJOS KARAS.

Paskutinėmis dienomis tarp italų ir abisiniečių Ejo smarkūs mušiai beveik visuose frontuose. Naujausiomis žiniomis, vietomis abisiniečiai smarkiai sumušė italus. Italai turėjo keletą šimtų žmonių ir sužeistų. Italija apakundė Abisiniją Tautu Sąjungai, kad abisiniečių kariuomenė pradėtų vartoti sprogtamasias kulkas ir kitas draudžiamas karo priemones. Abisiniečiai paskutinio laiku vis geriau aprūpinami ginklais ir amunicija.

ITALIJOS — ABISINIJOS KONFLIKTAS TAUTU SĄJUNGOJE.

Paskelbusi italams sankcijas, Tautų Sąjunga vis tik neįstengė daugiau paveikti juos. Italai nuo savo planų neatsisako ir tęsia karą toliau. Abisiniečiai kaip įmanydami ginasi. Dabar Tautų Sąjungoje vėl plačiai diskutuojamas klausimas, kaip sutaukinti abi kariaujančias šalis. Daromi visoki projektai, ruošiami nauji planai, bet tuo tarpu jie lieka be pasekmių.

AR JAU ATNAUJINAI PRENUMERATA? SKUBINK, KITU BUDU NUSTOSI DAUG NAUJIE NU IR [VAIRENI DAU!

LIETUVOJE

Bus surašomi visi nepriklausomybės kovotojai.

Šaulių sąjungos vadas pulk. Salažius pavedė šaulių būriams sudaryti Lietuvos karo invalidų, Vyčio kryžiaus kavalerių, nepriklausomybės kovose su žveistų ir tų kovų dalyvių sąrašus. Sąrašuose nurodomos pavardės, vardai, gyvenamosios vietos, užsiėmimas ir t. t. Kartu šaulių būriai paraginti savo namuose iškabinti žuvusių dėl nepriklausomybės asmenų sąrašus marmuro arba šiaip tinkamai pagamintose lentose. Lentas įtraukiami tik iš būrio ribų kitie asmenys. Gi visi šaulių būrių nepriklausomybės kovotojų sudaryti sąrašai siunčiami šaulių sąjungos vadui.

Didelė žmogaus globos draugijos Rinklė.

Kaip kasmet, taip ir šiomet žmogaus globos draugija Kaune ruošia didžiulę rinklė. Lapkričio 24 d. buvo gatvėse vieša rinklėva dėžutėmis. Vėliau Kaune ir jo priemiesčiuose bus pradėta vykdyti nuolatinė rūbų, avalinės ir kitų daiktų rinklėva. Šiuos daiktus žmogaus globos draugija išdalinia neturtingiesiems.

Pažymėtina, kad paskutiniuoju metu žmogaus globos draugija pradėjo didžiulį vargšų šėpimo ir jiems pragyvenimo parūpinimo darbą, kuris visuomenė labai naudingas.

Plėšikui mirties bausmę patvirtinta.

Nesenai karinomenės teismas Suvalkijos plėšikų gaujos vėdą Karpavičių nubaudė mirties bausme sušaudant, o kitus gaujos dalyvius — sunkių darbų kėlimu. Nubaustieji padavė kasacijos skundus vyriausiam tribunolui. Šiomis dienomis vyr. tribunolas jų

kasacijos skundus atmetė. Mirties bausmę nuteistasis plėšikas Karpavičius rengeisi duoti malonės prašymą Valstybės Prezidentui.

Auto stotyse bus įrengtos pirmosios pagalbos vaistinės.

Šiomis dienomis susisiekimo ministeris patvirtino užalesčio kelevių ir krovinių vežimoje auto stočių steigimo ir laikymo taisyklės. Pagal jas, auto stotys privalo turėti tinkamą aikštę autovežimams sustoti, trobesį su reikalingomis šiltomis patalpomis keleviams laukti ir kt. reikalingus patogumus. Taip pat auto stotyse turės būti įrengtos vaistinės pirmajai pagalbai suteikti.

Į Kauną suvažiuos Pabaltijo darbininkai.

Pradėjus veikti darbo rūmams, ateinančiais metais manoma Kaune susausti visų trijų Pabaltijo valstybių darbo organizacijų atstovų suvažiuojimą. Jame busia užmegsti artimesni santykiai tarp Pabaltijo darbininkų ir aptartas darbo organizacijų veiklos suderinimas.

1000 bylų buv. banko narjams.

Prieš dvejus metus bankrutavo Kauno vokiečių bankas. Dabar paskirta banko konkurso valdyba prieš buvusius banko narius iškėlė 1000 bylų. Iš jų ieškoma banko padarytų nuostolių. Sąrašy su tuo bankrutuotu, už buv. vokiečių banko skolas atsakys ir Tauragės, Kybartų ir Kėdainių vokiečių bankai.

Pavėnio cukraus fabrikos filmoje.

Lietuviškos kino kronikos gamintojas bendrovė «Mūsų Lietuva» šiomis dienomis išsiuntė savo atstovus į Paventį, kur nufilmuos antrąjį cukraus fabriką. Pirmiausia bus nufilmuotas bendras fabrikos ir apylinkių vaizdas, o paskui į filmą pateks runkelių plovimas, vežimas į katilus, virimas ir t. t. Žodžiu, 180 — 200 metrų filmoje bus atvaizduoti visi fabrikos skyriai, ir neturkos kino lankytojai pamatys, kaip iš cukrinių runkelių pasidaro cukrus.

Kainų tvarkytojas nubaudė prekybininkus

Kainų tvarkytojas paskutinėmis dienomis nubaudė smulkesnėmis baudomis (iki 50 litų) už kainų nepažymėjimą apie 30 prekybininkų Kauno mieste ir ketelį Skapiškyje ir Kurkliuose.

Be to už benzino pardavinėjimą aukščiausiai nustatytos kainos nubausti ke li prekybininkai Kurkliuose, Lekėčiuose, Ylakiuose, Utenoje, Kudirkos Naujestyje ir Gaurėje.

Joniškyje nubaustas malūnininkas A. Narūnkis už kvietinių sėlenų nepardavinėjimą.

Pasibaigė navigacija.

Pasirodžius Nemune išul, farvaterio apstatymo ženklai nuimami. Nuo lapkričio mėn. 21 d. navigacija oficialiai laikoma baigta.

Iškilingai paminėta Latvių šventė.

Latvijos nepriklausomybės 17 m. sukaktuvės šiomet mūsų krašte iškilmingai buvo paminėtos. Į iškilmes Kaune buvo atvykęs Latvių vidaus reikalų ministris Gulbis ir latvių meninkai, kurie dalyvavo šventės programoje. Kau nus buvo iškėjęs Latvijos ir Lietuvos vėliavas. Iškilingame posėdy dalyva vo ministris pirn. J. Tubelis, vyriausybės nariai ir Latvių atstovai. Pasakyta labai nuoširdžių kalbų.

Kauno tautininkų susirinkimas.

Lapkričio 17 d. įvyko metinis Kauno tautininkų apylinkių atstovų susirinkimas. Jame pranešimus apie tautininkų sąjungos ideologiją ir einamojo momento reikalais padarė sąjungos vyriausios valdybos narys prof. Iz. Tamošaitis ir generalinis sekretorius dr. S. Janavičius.

Išklausęs šių kalbų ir apylinkių atstovų pranešimų, susirinkimas priėmė visą eilę nutarimų, kuriuose sveikino tautiškojo darbo talkos įgyvendinimą, prašė vyriausybę pašalinti tautiškojo darbo talkos priešingus veiksnius, pasmerkė piktu gandy skleidėjus, mokyklinės jaunomenės auklėjimą pagrindžiuose ir nutarė gyvai remti ginčių fondą.

Suvažiavimo pabaigoj buvo išrinkta nauja Kauno apskrities tautininkų vadovybė

Paminėtas Dr. V. Kudirkė.

Lapkričio 16 d. suėjo 26 metai, kai mirė mūsų Tautos himno autorius. Tas sukaktuves visame krašte plačiai paminėjo visi šaulių būriai. Kasmet dr. V. Kudirkos mirties sukaktuvės bus atitinkama programa minimos.

Mirė seniausias mūsų krašto kunigas.

Lapkričio 14 d. Šunskuose, Marijampolės apskr., mirė kun. Vincas Natkevičius, eidamas 97 metus. Tai buvo seniausias kunigas visoje Lietuvoje. Kunigu vėlonis išbuvo per 70 metų. Keliasdešimt metų jis buvo klebonu Šunskuose.

Pertvarkys Humanitarinį fakultetą.

Numatoma nue ateinančių mokslo metų pertvarkyti humanitariniu moksly fakultetą, nes ateiety jo svarbiausias tikslas kas aukštesnioms mokykloms mokytojų kadro parengimas.

Pivosa.

Balansas ar kiaulystė.

Turint galvoj Kalėdų visuotinę meilę ir ramybę žmonėms geros valios, išėina, kad svečių balansas, statistikos biuro žodžiais betariant, yra aktingas. Bet kadangi galvoj ne meilė ir ne ramybė, o dvi skylės ir dangaus atmonijimo šaukiąs guzas, tai išėina ne balansas, o tikrai kiaulystė.

Žinoma, badas, maras ir dezinterija yra biauiri žmonių koronė. Kukosvydžių uknis žmonių pilnoj rinkoj taip pat nemalonus gamtos apsirėiškinimas. Tačiau Kalėdos, jei ant stalo guil keptas paršas, o spintoj degtinė, tai čia ne tik apsirėiškinimas, bet momento mori. Vadinasi, pirk mėsias su egzektivomis ir pavzvais, ir ubagus duok. Tegu iš anksto pasimeldžia.

Gyvena viešai čia toks Pupkus. Žmogus aukštų dorybių ir meno kūrybos kupinas. Geias žmogus. Ar veršį reikia atvaizuoti, ar šiaip kokias aukštos kilmės aristokrata — puikiausiai atvaizduos, net su pergvenimų niuansais. Kaip kokias priūdona.

Bet dėl visokių degtinių ir bendrai alkoholinių gėrimų gamybos, tai tikras Mikelandžėlas. Gerai, kad tas italas senai mirė. Abu jokiū būdu nebūtų pasaulyje sutilpę.

Tai tas Pupkus yra žiaurus liktuos, kuris nubloškė mane aštriu erš-

kėdijų taku, o gal net ir mano perspektyvas sugadino.

Kalėdos. Visur taika ir džiaugsmas, o aš pas Pupkų, vadinasi, kultūringais papročiais vizitą darau.

Darau sau vizitą ramiai. Išbučiavau visus. Taip pat ir vaikučius. Pupkus neša butelį ant stalo ir sako:

— Paragausim mano tautiškos pramonės pavidį.

O iš bonkos trykšta toki magiški rausvi spinduliai ir seilė spaudžia.

Paragavome. Pupkus atneša antrą kamybos pavyzdį. Taip pat su magiškais spinduliais. Vėl paragavome. Tokiu būdu ant stalo susirinko visų vaivorykštės spalvų bonkos. Vidurime, žinomumėte, toks entuziazmas, taika ir ramybė žmonėms geros valios.

Beatoinas su vizitą ponas Mokla. Žinoma, įvyko pakartojimas. O paskum pradėjome spręsti visokias panias problemas.

Tuo tarpu iš kito kambario pro duris įkiša savo nekantrų veidą ponias Pupkienė ir klausia vyro:

— Aš čia buvau pastočiusi rašalo bonką. O dabar ji be pėdsako. Kur padejai?

Klausinėja vyrą ir į mus įtariaimai žiūri.

Pažvelgėme vienas į kita. O mūsų burnos ne burnos, o kaž kokios juodos nenaturališkos skylės. Futurizmas, o ne burnos. Ant stalo stovi tuščias tautiškos gamybos pavyzdys — rašalo butelis. Ir etiketė badyte bado akis.

Visą tai pamatė, mes demonstryviškai netekome sąmonės. O Mokla griežbi už spintos ir tempia ją pro duris Tempia sau ir aiškinasi su ponias Pupkiene.

Pupkienė, nekultūringas padaras, spintos neduoda ir svečiams visokius nemalonumus kaiba.

Kiaules minti.

Mokla stačiai į akis jai ir sako:

— Nurink, levos dukterie! Aš šiandien už už save nebeatsakau. Girtų, — sako, — ir teismas neteisėia. O kadangi savo organizmą užnuodijau rašalu, tai leisk man be kliūčių spintą eksploatuoti.

Paskum pasidarė visiškai neaiški situacija.

Rytojans rytą žiūri, o aplink toks liūdnas vaizdas. Guilu, žinoma lovoj. Burnoj pasaulio tuštybės ir nuodemingai atomatni. O be to, dingo butas. Kairyis yra, o dešiniojo tarytum nebuvo. Pasipiktinau. Būklė be jokios išėities, jei nebūčiau išlures turėjęs. Ištraukęs iš palovės išėitį, nuėjau pas Pupkus ir griausmingai pareiškiau:

— Svečius rašalo galite vašinti. Tai jūsu šeiminiškos sąžinės reikalas.

Bet batų nelieskit.

— Mes batų nė neliečiame, — atsakė ponias Pupkienė. — Batų jūsu patys sureformavote.

— Kaip sureformavome? Tai duokā nors reformuotą.

— Nėra nė reformuoto. Trise kaip ėmetes, bato ir nebeliko.

O iš tolimesnės kalbos paaiškėjo toki dalykai. Mokla įstrigo su spinta duryse ir toliau eksploatuoti nebeįstengė. Pupkienė pakvietė prie stalo pasistiprinti kepta kalakutiena, krūviną prakatą nuryti. Čia Mokla ir atsistojo piestu:

— Štandie, — sako, — dvidešimtas amžius, o tu drįsti mums kalakutieną kišti! Visur, — sako, — mados ir reformos, naujų formų ieškojimas, o čia mums kaip kokias Liudviko šešioliktojo euiptro ir pseudoklasicizmo laikais, visokias senų formų kalakutienas brukat! Nel Reikia reformuoti ir valkį. Gana supelėjusių kepanių. Mes bukim pirmieji apatai! ir pradėkim batus vaigyti.

Mokla tuoj mano batų numovė ir pradėjo apatėlauti. Prie tų reformų ir mes prisidėjom.

Viso bato neįveikėme: Pupkienė grąžino beveik sveiką užkulnį. Geležinės viny visos. Ir sagtyis sveikutėles

Ka daro tautiškoji vyriausybė ūkininkų buklei gerinti

34 milijonai litų melioracijai. Pieno ūkio kėlimas. Tvirtos kainos javams. Bekono ūkis. 80 milijonų litų primokėjimams

Lietuvos tautiškoji vyriausybė visą laiką, ypač nuo 1929 metų, kada pasaulinis ūkis pradėjo negalauti, rūpinasi žemės ūkio kėlimu ir stengiasi visomis galimomis priemonėmis jį parremti. Ekonominėi krizei pradėjus smarkiau spausti, mūsų krašto ūkis seniai jau būtų susmukęs, jei ne vyriausybės parama.

Kamegi ta vyriausybės parama pasiroiškė? Daugiausia pastangų vyriausybė yra padėjusi mūsų žemės ūkiui sutvarkyti, kad jis būtų galimai našesnis. Tuo tikslu įvesti nauji ūkininkavimo metodai, įsteigtas žemės ūkio mokyklų tinklas ir iš viso keliamas žemės ūkio kultūra.

Labai svarbus uždavinys, kurį vyriausybė atliko, buvo padidinti dirbamos žemės plotus, nedirbamos žemės plotus paversti derlingomis dirvomis. Kaimų išskirstyti viensėdžiams ir žemių nusausinimo darbai — melioracija mūsų valstybės ūkyje sudaro ištisą ganybę. Šie darbai yra mūsų ekonominio kultūro pagrindas. Jų šiaudien gal daug kas neįvertina, ar nepastebi, bet juos tinkamai įvertins mūsų vaikai ir vaikų vaikai.

Dar prieš keletą metų didžiausi Lietuvos žemių plotai be jokios naudos mirkdavo vandenyje. Tokių žemių savininkai daug vargo turėdavo jas apdirbant ir visą laiką skurdė. Šiaudien jau 60% visų šių netinkamų būdų ir pekių nusausinta. Ir tai yra vyriausybės rūpesčio, didelių išlaidų ir ryžtingo darbo vaisius.

Iš viso nuo nepriklausomybės atgavimo iki šiol melioracijai išleista arti 34 milijonų litų. Iš tos sumos, tautiškajai vyriausybei valdant, tai yra nuo 1927 metų, išleista 31,5 mil. litų. Už tuos pinigus nusausinta 307.694 hektarai ir išdrenota 5.605 hektarai žemės. Šiais metais atlikti nusausimo darbai rodo, kad vyriausybė ir toliau rūpinasi mūsų kaimo, mūsų ūkininkų gerove.

Kitas svarbus vyriausybės rūpesnis buvo paskatinti ūkininkus vystyti gyvulių ir pieno ūkį. Šia kryptimi padarytų vyriausybės pastangų vaisius mes šiaudien aiškiai matome: Lietuvoje veikia 220 pieno perdirbimo bendrovių, kurios jau sugeba pagaminti geriausios rūšies sviestą, galinti drąsiai konkuruoti pasaulinėse rinkose su danų ar olandų sviestu.

Smarkiai išplėsta ir vištinių kėstė. Šiais metais jau eksportuota apie 26 milijonai kiaušinių. Be to, statomi nauji fabrikai pieno milteliams, kondensuotam pienui ir kitiems pieno produktams gaminti. Lietuvos pieno perdirbimo bendrovės, susijungusios į „Pienocentrą“ ūkininkams yra geriausias tarpininkas savo produktams parduoti. Per „Pienocentrą“ Lietuvos ūkininko gaminiai pasiekia tolimiausius pasaulio kraštus. Ir čia vyriausybė ateina ūkininkui į pagalbą su didesniais ar mažesniais primokėjimais, atsižvelgiant į užsienio rinkų kainas.

Toliau vyriausybė padeda ūkininkams parduoti savo javus, daugiau ar mažiau primokėdama už kiekvieną eksportuotą amą į užsienius javų centuri, nes užsieniuose gaunamos kainos neatitinka gamybos išlaidų. Didesniais ar mažesniais primokėjimais už javus ūkininkai renkami jau nuo 1930 metų. O tie primokėjimai židai atsieina labai daug. Vien tik 1934 metais, superkant iš ūkininkų javus eksportui tvirtomis kainomis, iš lėdo grynais pinigais buvo primokėta 8,6 mil. litų. Ir šiais metais įvairiems primokėji-

mams vyriausybė yra paskyrusi apie 20 milijonų litų.

Daug pastangų vyriausybė yra padėjusi bene pačiai stambiausiai eksporto šakai — bekonų eksportui išugdyti. Bekono gamybai ir šilap gyvulių bei paukščių mėsos apdirbimui buvo pastatyti 5 dideli fabrikai, kurie kaštavo dešimtis milijonų litų. Dėka vyriausybės pastangoms, mūsų ūkininkai palyginti greitai išplėtė bekonų ūkį. Šiaudien, Anglijoj žymiai suvaržius rinką, ir pusės tiek negalėtume išvesti bekonų, jeigu maku tos tos rinkos nebūtume užkariavę.

Vyriausybė, besirūpindama ūkininkų reikalais, nepažeidžia nė vienos progos surasti naujų rinkų mūsų žemės ūkio gaminiams. Štai, pavyzdžiui, paskutiniu laiku užsieniuose pagraėjo linų kainos. Vyriausybė neatidėiodama tuojau žemės priemonių dėi tobulinio linų gamybos, supirkinėjimo ir rūšavimo autvarkymo, kad už juos užsieniuose galima būtų gauti geresnes kainas ir kad ūkininkai iš to turėtų galimai daugiau pajamų.

Ir kam visa tai vyriausybė daro? Kam ji skiria net 20 milijonų litų įvairiems primokėjimams? Gi tami kad j mūsų kraštą įplauktų valiuta, daugiau svetimos valiutos ir iš kitos pusės, kad ūkininkai turėtų daugiau pajamų, nuolat didintų žemės ūkio produktų gamybą ir kad ta gamyba nors šiek tiek psimokėtų.

Nuo 1932 metų primokėjimams prie eksportuojamų žemės ūkio gaminių vyriausybė jau išleido per 80 milijonų litų. Šios vyriausybės pastangos primokėjimais plėsti žemės ūkio gamybą ir eksportą į užsienį yra didžiulė parama mūsų žemės ūkiui, ir tik aklas ar apjakišis gali to nematyti. Be šios paramos gamybos išlaidos ūkininkui visiškai neapsimokėtų. Dėl to vyriausybė ir toliau yra pasiryžusi ūkininkams padėti ir padeda. Kaip tik užsieninių rinkose kainos kiek pakyla, vyriausybė tuojau pakelia jas ir ūkininkams. Kainoms kritus, vyriausybė, kiek galėdama, jas palaiko, didindama primokėjimus. Pavyzdžiui, paskutiniu laiku pasaulinėje rinkoje sviesto kaina nukrito, o pleninėms už sviestą mokamos tos pačios kainos.

Taigi, kaip matome, vyriausybė visomis galimomis priemonėmis sten-

giasi palengvinti mūsų ūkininkams pergyventi nelaimtą ūkio krizę. Tik daugiau darbo, daugiau tarpusavio pasitikėjimo, ir ūkiški sunkumai bus nualeiti.

K.

Kauno — Klaipėdos plentas bus pastatytas per 2 — 3 metus.

Jau antri metai, kai pamažu statomas Kauno — Klaipėdos plentas. Šiuo metu naujasis plentas statomas apie 50 km. ruože. Vienur vykdomi žemės darbai, kitur vežami akmenys, kitur plentas jau grindžiamas.

Paskutiniu metu susisiekimo ministerijoje svarstomas sumanymas Kauno — Klaipėdos plentą statyti kreditavimo būdu. Jeigu šis sumanymas bus įvykdytas, tai po 2—3 metų Kauno — Klaipėdos plentas bus baigtas statyti. Jis bus apie 220 km. ilgumo.

Apelsinai už mišką.

Stambi Palestinos firma siūlo nupirkti Lietuvos, e žymų miško kiekį, tačiau už lietuvišką mišką Palestinos firma sutinka mokėti ne grynais, bet apelsiniais.

Didelis taukų poreikalavimas.

Ryšiū su dabartine tarptautine situacija smarkiai padidėjo taukų poreikalavimas. „Maistas“ paskutiniu metu negali patenkinti vizų užsienio poreikalavimų. Taukų atsarga jau realizuota.

P. Sidzikauskas gausias paskirimą.

Teko sužinti, kad buv. mūsų pasiunt. Londono p. Sidzikauskas netrukus grįšias į valstybinę tarnybą.

Kybartai turės naują burmistą.

Teko patirti, kad netrukus bus paskirtas Kybartų miesto tarybos posėdis, kuriame įvyks naujojo burmistro rinkimai. Ligaiolinis burmistras A. Saurasaitis Mariampolės apygardos teismo sprendimu nuteistas 2 metams sunkiųjų darbų kalėjimo.

TIK „LIETUVY“ PASISKELBĖS TAMSTA TURĖSI IŠ SKELBIMO NAUDA. SKELBIMU KAINOS PRIEINAMIAUSIOS.

V. Rastenis korespondentas Vienoje.

Buvęs tautininkų sąjungos generalinis sekretorius Vincas Rastenis dabar studijuojas Vienoje paskirtas „Lietuvos Aido“ korespondentu Vienoje.

Susektas vienos valstybės agentas — Klaipėdoje.

Jonas Spikeraitis, pašto valdybos Klaipėdos telefono telegrafo tinklo rajono virš., buvo įtariamas turįs ryšių su viena svetima valstybe. Saugumo organai lapkričio mėn. 14 d. buvo pradėję Spikeraitį kvesti. Per kratą pas jį buvo rasta inkriminuojančios medžiagos ir šiaip įtartinų dokumentų. Nustatyta, kad Spikeraitis turėjęs glaudžių su Klaipėdos krašto vieno pašto prižiūrėtoju, kuris prieš kiek laiko buvo įtartas teikiąs vienai svetimai valstybei tam tikrų žinių. Norėdamas išvengti bausmės, pašto prižiūrėtojas kažkur dingo.

Jonas Spikeraitis buvo tardytas iki 6 val. ryto. Tardymas buvo laikinai pertrauktas ir tardomasis buvo paliktas bus budintį valdininką. Spikeraitis, pasinaudodamas tuo momentu, kai budintis valdininkas buvo įjęs į kitą raštinės kambarį, atsidares langą, išsoko laukan. Valdininkas, tai pastebėjęs, ėmė vytis, bet kadangi buvo didelis rūkas, Spikeraitiui pasisekė pasprukti.

— Klaipėdos automatinė telefono stotis jau baigta įrengti. Netrukus ją perims paštų valdyba. Stotis pradės veikti apie gružio mėn. 1 dieną.

— Už melagingų gandų skleidimą nuo lapkričio mėn. 1 d. atleistas iš tarnybos Radviliškio kontrolasistentas Šaltis.

— Prieš pat Kalėdų šventes iš Š. Amerikos į Lietuvą atvyks dvi gausios Amerikos lietuvių ekskursijos. Viena jų iš New Yorko išplauks lapkričio 16 d., o antroji — gruodžio 7 d.

— Buvęs keletą dienų tarnybos reikalais Kaune Lietuvos pasiuntinys SSSR p. J. Baltružaitis išvyko atgal į Maskvą.

— Lapkričio 15 d. į Kauną atvyko iš Rygos Didž. Britanijos pasiuntinys Baltijos valstybėms J. Monson. Kaune jis viešėjo porą dienų.

— Nuo lapkričio mėn. 1 d. švietimo ministras ŽO pradžios mokyklų paaukštino iš šeštos į septintą kategoriją.

Būtinai pasisteng įsigyti nuosavą žemės sklypą šiame puikiam priemestyje.

Pigiausias mėnesinis ratas. Duodame statybai medžiagą.

Centralinė: Praça Antonio Prado, 3 sobr Tel. 2-5023. Raštinės: (Villa Prudente: Rua Cap. Pacheco Chaves 114. Vietoje: Av. Zelina 33

Reikalingi agentai, kreiptis į Villa Prudente raštinę.

Ispėjimas.

Turimomis žiniomis, sąryšy su ruoštu komunistu sukiltu Brazilijoje, São Paulo ir Rio de Janeiro yra nemažai sutauta lietuvių, kurie kaltinami prisidėjimu prie komunistų sąmokslu. Galimas dalykas, kad sumintų tarpe yra ir visai nekalti, bet niekaip nepaslapstis, kad mūsų tarpe dažnai atsiranda viokių „politikierių“, kurie k'ša nosį ne į savo reikalą, dėlko paskui kartais net labai skaudžiai tenka nukentėti.

Keista, kad mūsų „politikierių“ tarpe beveik visi yra beuoksniai ar mažumoksliai vaikai, kurie apie šio kitas ar kitokias politines idėjas supratimo netur. Į „politiką“ įvelia juos, dažniausiai, Maskvos agentai, kurie už visuomenės kurtymą ir komunistinės propagandos sklaidimą gauna didelus pinigus. Mūsų gi „politikieriai“ akiai klauso viokių agentų, kurie žada žemę je rojų padaryti. Nemanome įeikoti čia švadu dēi Maskvos agentų veikimo. Norime tik pabrėžti, kad mūsų tautiečiai neprivalo kisti į šios šalies vidaus politikos reikalus. Reikia atsiminti, kad čia mes visi atvažiavom ieškoti už darbo, naujų pragyvenimo šaltinių, atvažiavome dirbti, kad iš to darbo galėtume pragyventi ir kurti sau geresnę ateitį, bet ne politikuoti. Brazilijos valdžia griežtai draudžia svetimiečiams kisti į valstybės reikalus. Nusikaltėliai baudžiami ir uverai išstumiami iš Brazilijos teritorijos. Dėl kvalios politikos jau nukentėjo daug lietuvių. Jau turime daug skaudžių pamokų. Reikėtų nors kartą mūsų „politikieriams“ liautis klėtis ne į savo reikalą.

Paskutiniai įvykiai Brazilijoje priverė vietos valdžią imtis dar pr ežtesnių priemonių prieš visokius priešvalstybinius gaivalus. Turint tai omenyje, mes iš savo pusės dar kartą įspėjame visus mūsų tautiečius, kad nesikištų į jokią politiką, nesiduotų suvedžiojami visokių kurstytojų, agentų ir būtų visur atsargūs, kad paskui nereiktų kartais visai nekaltai nukentėti. Dirbkime kiekvienas savo darba, rūpinkimės tik savo reikalais ir nosikiškime ten, kur musis, kaip šios šalies svečiams, negalima kisti.

Lietuvos ir Estijos nepriklausomybės paminėjimas.

Kaip žinome, São Paulo mieste yra susiorganizavusi Baltijos Valstybių Draugų Sąjunga, į kuria įeina keliolika žymių iš vietos brazilų visuomenės ir Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Suomijos kolonijų atstovai. Iš lietuvių kolonijos minėtos Sąjungos nariais yra p. p. A. Majus ir J. Čiuvinškas. Pirmasis S-gos garbės narys yra buvęs Lietuvos Konsulas S. Paulo Dr. Mačulis (buvęs vicepirmininkas).

Paskutiniu laiku Sąjunga notarė prisidėti prie Nepriklausomybės paminėjimo, visų į S-gą įeinančių valstybių. Pirmasis toks Suomijos Nepriklausomybės paminėjimas buvo surengtas gruodžio 6 d. skandinavų salėje, kur programos išpildyme dalyvavo „Vilties“ choras, estų choras, keletas solistų. „Vilties“ choras gražiai padainavo keletą lietuviškų dainelių. Estų choras padainavo keletą suomiškų ir estiškų dainų. Dr. Raugol Pestana pasakė gražų sveikinimą Suomijos tautai ir valstybei. Paminėjimas praėjo labai gražiai.

Turime žinių, kad Baltijos Valstybių Draugų Sąjunga ruošiasi gražiai paminėti Lietuvos ir Estijos Nepriklausomybės paminėjimą. Kadangi Lietuvos Nepriklausomybės šventė išpuola vasario 16 d., o Estijos vasario 24 d., tai numatoma paminėjimą sujungti ir tą pat dieną paminėti abiejų valstybių nepriklausomybę. Paminėjimo diena dar nenumatyta griežčiausiai paminėjimas bus surengtas vasario mėnesio pabaigoje.

Agronomas B. Laukšas.

Iš dziungliu padangės

Jau metai, kai apsigyvenome Santa Caterinos giriose, ieškodami laisvės ramybės, kurią suradome čia 99%. Gyvename vokiečių kolonizacijos b-vės „C-ia Teritorial Sul Brasil“ žemėse tarp rokiečių, daugumoj gimusių Rio Grande do Sul estado. Žemė nebloga, tik kalnuota ir daug kur akmenuota. Ūkininkavimui sąlygos neblogos, tik susistiekimas prastas. Artimiausia gelžkelio stotis ir paštas randasi Rio Grande do Sul estado 250 km. nuotolio. Pagamintu produktus tenka siųsti kaulinjonais 4 milreisus už vienos arabos pervežimą. Dėl minėtos priežasties kaiku rie 2. ūkio produktai neturi rinkos. Pagrindinės ūkio šakos tai tabakas ir kiaušės, iš kurių darbsti ūkininko šeimma gauna per metus 2—4 tūkstančius milreisų pajamų. Kiaulių ūkis šiais metais pasidarė pelningesnis už tabako nes kiaulių taukų kaina pakilo nuo 800 reisų lic 2 milreisų už kg. Vis dėlto kiaulių ūkiui perspektyvos nepatidziasios, nes kiaulių maras išnaikina nemaža praeaugliaus ir ūkininkas turi pasitenkinti tik likučiais. Nors Santa Caterina estade tvarka ir vokiška, bet ūkininkų susipratimas menkesnis kal kuriais atživaliųjų už Zematijos kaimiečio. Mokslo išradimų dėka, kova su gyvulių maru pasidarė visiškai lengva ir pigi, bet man dar nepavyko nė vieno kaimyno prikaltėti kiaušės skiepyti. Radikaliausia priemonė kovai su gyvulių maru čia skaitoma karpymas uodegos ausų, kraujo nuleidimas, kas kaip tik apunkina ligą. Operacija pa prasta: pirma nukarpo ausų galus, o jei dar mažai kraujo nuteka, tai nuker ta uodegos galą. Kad „ligonis“ jau miršta, atbėca pas mus pagalbos prašyti. Lieka tik duoti anekdotiškas patarimas: kitą kartą susirgus kiaušeli peilis kairšioti ne po uodega, bet po kaklu. Su vienu kaimynu sutarėm, kad jis daugiau patė gyvulių negydys, prašys mane ir štai kitą dieną jis ateina nusimėnes pas mane, pranešdamas, kad geriausia kiaušė susirgusi. Jis jau mūsų sutartį ir mano patarimą užmiręs spėjo nupjanti kiaušeli uodegą prie pat stuburo. Šį pavasarį į mūsų apylinkę įeisuko vištų maras. Krūmuose guli nusiopusios vištos, kurias medžiotojų šunes eda, nešiodami ligą po visą apylinkę. Nugašusių vištų niekas nesirūpina sudėginti, bet eina valstų prašyti. Vienam duodu sveikoms vištoms nuo užkrėtimo apsaugoti. Šis pradžioj vartojau ir jam pavyksta liks plėtinamasi apatbdyti. Pagaliau žmogelis nutaria, kad vaistus reikia taupyti, nes pusantro milreiso, kuriuos už juos sumokėjo, nemažas pinigas. Rezultate to kitiems metams iš 100 vištų lieka tik 25. Karvės neturi, kiaušinių nėra ir vaikai minta pupelėmis ir mandjoka. Nenorėdamas ir aš panašaus likimo sulaukti, šveičiu į São Paulo valstų nusipirkti.

iki 4 val. ryto. Koncertas praėjo gražiai ir tvarkingai. Publikos buvo pilna salė.

Dainos megėjas.

MEDICINOS DAKTARAS, PASISIŪLĖS PATARNAUTI MŪSU KOLONIJAI.

Medicinos daktaras p. Francisco Rimeiro pasiūlė patarnauti S. Paulo lietuvių kolonijai. Minėtas daktaras tuo reikalu kreipėsi į Lietuvos Konsulatą ir Lietuvų Sąjungą Brazilijoje. Jis pasižadėjo kasdien, nuo 3 iki 5 val. vakaro priimti lietuvius ligonius savo konsultorijoj, ant rua Libero Badaró Nr. 41, 2 aukšt. už labai nedidelį atlyginimą, o neturtinguosius visai veltui. Norint pasinaudoti didele nuolaida, užtenka pasakyti, kad esi lietuvis. Neturtingieji, norį pasinaudoti gydymu ir apžiūrėjimui veltui, turi gauti iš S-gos reikalų vedėjo raštelį (Kreiptis: rua Bandeirantes, 92).

Dr. F. Romeiro yra inkstų, vidurių, veneros (sifilio ir kt.) ir moterų ligų specialistas su ilgamete praktika.

„ŠVIESOS“ D-JOS VAKARAS.

Sausio 4 dieną, Lega Lombarda salėje įvyks „Šviesos“ Draugijos didelės vakaras. Ruošiamasi vaidinti labai gražų veikalą „Lietuviai Pabuskite“. Veikalas vaizduoja okupuotos Lietuvos gyvenimą ir lietuvių kovas dėl Vilniaus išlaisvinimo iš po lenkų jungo. Tai vienas iš gražiausių veikalų, kokius S. Paulo esame matę.

PRIEDAS „LIETUVIO“ SKAITYTOJAMS.

Vist metiniai ir pusmetiniai „Lietuvio“ skaitytojai, užsimokėję už prenumeratą, gaus priedų gražių lietuviškų žurnalų. Žurnalai išsiunčiami tuojau gavus už prenumeratą pinigus. Siunčiant pinigų už prenumeratą, visada reikalinga nurodyti tikrą savo adresą, vardą ir pavardę.

SVARBU MOTERIMS.

Grijdami iš Pasaulio Lietuvių Kongreso atstovai atsivežė be kita ko daug lietuviškų knygy ir žurnalų. Ypačingai moterims žurnalas „Mutina ir Vaikas“ skiriamas priešmokyklinio amžiaus vaikų sveikatai ir auklėjimo reikalams. Žurnalas gausiai iliustruotas, labai įdomaus ir naudingo turinio kiekvienais motinai. Šio žurnalo kelių metų komplektai yra kiekvienoje lietuvių mokykloje. Nuo Naujų Metų, kaip teko patirti tas žurnalas bus siuntinėjimas iš Lietuvos Lietuvių Moterų Draugijai kiekvieną mėnesį. Taigi moterys skaitykite ir domėkite šiuo žurnalu, kuris jums gali daug naudoti atnešti praplėsdamas jūsų akiratį ir sutekdamas daug naudingų patarimų bei žinių tiek motinos, tiek kūdikio sveikatos ir auklėjimo reikalais. Lietuvių moterų D jos narės gali tuo žurnalu naudotis dykai.

M.

VISUR IR VISADA BŪK LIETUVIS!

O kiekvieno lietuviu – išivio pareiga skaityti didžiausį, įdomiausį ir pigiausį visoje Pietų Amerikoje savaitrašty „LIETUVIS“.

PENKTOJI LIETUVIŲ MOKYKLA BRAZILIJOS.

Penktoji lietuvių pradžios mokyklą Brazilijoje projektuojama įkurti Parque das Nações rajone, netoli Santo André stoties. Mokyklos reikalų, pas Parque das Nações savininką lankėsi Liet. S-gos Brazilijoj reikalų vadėjas ir turto globėjas St. Vancevičius ir sekr. J. Čiuvinškas. Savininkas pažadėjo veltui duoti nemažą sklypą ir laikiną mokyklai patalpą, kol bus pastatyti nuosavi mokyklos namai. Gruodžio 21 d. Konsulas p. Gaučys, J. Čiuvinškas ir St. Vancevičius vykstą į Parque das Nações apžiūrėti duodamo sklypo.

SÃO PAULO LIETUVIŲ KLUBO ATILDARYMAS

Įvyksta ateišanti šeštadienį, gruodžio 28 dieną, Lietuvių Namų salėje, rua Bandeirantes, 92. Numatoma graži ir įdomi programa, lietuviški šokiai, žaidimai, lietuviškų plokštelių muzika ir kt. Įėjimas tik su pakvetimais. Pradžiai lygtai 8 val. vakaro.

JAU VISI ŽINO, BET PRAVARTU PRIMINTI, KAD SAUSIO 4 DIENĄ SPAUDOS DRAUGIJA „ŠVIESA“ RENGIA DIDELĮ VIEŠĄ VAKARĄ LEGA LOMBARDA SALĖJE. BUS VAIDINAMAS NEPAPRASTAI GRAŽUS IR ĮDOMUS VEIKALAS „LIETUVIAI PABUSKITE“. NEUZMIRSKITE — ŠEŠTADIENĮ, SAUSID 4 D.

SPORTAS

FUTBOLAS MOKOJE.

Mokos „Lithuanijos“ skyrius praeitą sekmadienį, gruodžio 15 d. turėjo rungtynes su stipriu brazilų klubu „1.º de Maio“. Antrosios komandos baigė lygiomis 1:1. Brazilai labai daug vilčių dėjo savo I-jaį komandai, bet lietuvių pačioj pradžioj po penkių minučių įsodino nesulaikomą golą. Brazilai stengėsi atsiliginti, bet lietuvių ne tik apgynė vartus, bet dar padidino rezultatus, baigdami rungtynes 2:0.

FUTBOLAS BOM RETIRE.

Sekmaėienį, gruodžio 15 d. Bom Retiro „Lithuanijos“ futbolistai žaidė su „Saude Publica“ F. C. Antroji lietuvių komanda išlošė 1:0. Galėjo išlošti didesniu rezultatu, bet teisėjas kelis golus nusuko. Pirmoji komanda praložė 2:0. Pirmoji lietuvių komanda žaidė neblogiau už brazilus, bet tą dieną neturėjo laimės.

PING PONGAS.

Bom Retiro „Lithuanijos“ ping pongo komandos pastaruoju laiku Bom Retire bemaž neturi konkurentų Gruodžio mėn. 10 d. sulošė stiprų klubą „Tintas Avestruz“ kuriame žaidžia S. Paulo kampionai, ši is rezultatai:
III-ji Lith. 100, Tintas Av. 9f.
II-ji „ 150, „ 119.
I-ji „ 200, „ 152.

Gruodžio mėn. 13 d. Bom Retiro skyrius turėjo ping pongo rungtynes su brazilų klubu „Juventus Nacional“. Išlošė visos trys lietuvių komandos, rezultatai:
III-ji 100 X 59.
II-ji 150 X 116.
I-ji 200 X 133.

E.

Kronika.

„VILTIES“ S-GOS BOM RETIRO SKYRIAUS KONCERTAS.

Praeita šeštadienį, gruodžio 14 d. „Vilties“ Bom Retiro skyrius surengė koncertą ant rua Ribeiro de Lima Nr. 17. Koncerto programa sudarė: choro dainos, solo dalykai, duetas ir kt. Programa pavyko gana gerai. Tik kaulkurios choro dainos išėjo tiek silpniau. Gražiai padainavo solo p. Vinčauskienė. Taip pat puikiai pagrojo smuiku p. Ogžovaila, chorvedžiu p. J. Stankūnui akompanuojant. „Vilties“ chorui dirigavo ir solistams akompanavo p. J. Stankūnas.

Programai pasibaigus buvo šokiai

St. Vancevičius.

Tėvyne aplankius.

(tąsa)

— Kur, ponas, važiuojat?
— Į Pilviškius. O tamsta?
— Aš į Virbalį. Ponas, tur būt, atostogų važiuojat?

— Ne. Šiaip su mažais reikalukais. Noriu pasižiūrėti, kaip gyvena Suvalkijos ūkininkai.

Žydelis nesuprato. Turėjau jam paaiškinti. Labai nustebė, sužinojęs, kad aš iš Brazilijos, atvažiauju į Konarską ir važiuoju į Suvalkijos kaimą. Pradėjo klausinėti apie Braziliją, apie jos gyvenimą. Į mūsų kalbą atkreipė dėmesį ir visi bendrakaičiai. Atvėdžiai klausėsi.

Paskui ir ūkininkai įsikėjo. Pradėjo klausinėti, pasakoti. Ūkininkai skundžiasi, kad visi žemės ūkio gaminiai labai atpigę. Už rugių centnerį ūkininkas dabar gaunąs vos 4–5 lt. Bulvių centneris 1 lt., kvietėlis — 7 lt. ir t. t. Baisiai atpigę ir gyvuliai. Esą, gerą karvę galima pirkti už 100 litų, geras arklys už 200 litų, žodžiu, viskas nepaprastai pigu, ką ūkininkas turįs parduoti ir brangu, ką turįs pirkti.

Besikalbėdamai greitai privaziavom Pilviškius. Iš mano bendrakaičių Pilviškiuose nei vienas neišlipė. Jie važiuoja toliau. Atsisveikinu. Gaila, kad neišgal teko pasikalbėti. Išlipu stoty ir klausiu, kur bus Sausbalių kaimas. Į ten vykstus. Prie manęs pribėga uždušęs Žydelis:

— Uį, aš turin arkį, aš poną nuvešiu už pigią kainą.

Kadangi stoties tarnautojas pasakė, kad iki Sausbalių visai netoli, tai nusprendžiau drožti pėsčias. Įdomu iš arčiau pasižiūrėti į banguojančius rugių plotus, į žaliuojantį vasarą, į pievas, į visą gamtą.

— Ponas, ponas, neverta eiti pėsčiam! Į Pilviškius nuvešiu už pusę litel — šaukė Pilviškio miesto žydeliai — vežikai.

Nekreipiu dėmesio. Einu pėsčias.

Jau teimsta. Už kilometro nuo

stoties Pilviškių miestelis. Esu čia pirmą kartą. Pilviškiai beveik nieko nesisikiria nuo kitų Lietuvos miestelių. Nematyti čia jokių didesnių naujų pastatų. Atrodo, kad Pilviškiai didelės pažangos nepadarė.

Miestely vienos bobutės pakiausiu kelio ir drožiu į Sausbalius pas p. Vosylių.

Nors Sausbalių kaimo vadinami, bet čia kaimo ir pėdsakų beveik nematyti. Visur vienkiemiai. Trobos gražios, sodybos gausiai apsidintos medžiais. Kaimas išskirstytas vienkiemiais, matyti prieš daugelį metų.

P. Vosylių šeima, sužinojusi iš kur aš ir kokiu reikalu, labai nudžiugo. Buvau labai nuostirdžiai priimtas ir vaišinamas. Ypatingai buvau pasiilgęs lietuviško kaimo juodos duonos, kurios Brazilijoje ir už didelius pinigus negautum.

Ponai Vosyliai yra pasiturintieji ūkininkai. Jų vienkiemis labai gražioje vietoje. Gražūs trobėsiai. Ypatingai puikus naujas gyvenamas namas. Okj veda sūnus Jonas Vosylius. Tėvas, p. K. Vosylius žilagalvis, bet dar stiprus senokas. Gana šnekus. Kalbamės iki pusiannakčio. Apsinakvoju. P. Vosylius rytojaus dieną pažėdė aprodyti savo ūkį.

Miegojau nepaprastai gerai. Oras Lietuvos kaimo vasaros metu gaivinantis. Jautiesi žmogus, kaip naujai gimęs.

Is ryto p. J. Vosylius apvedžiojo mane po lauką. Parodė visą ūkį, gyvulius, kiaules ir kt. Oks vedamas labai pavizdingai. Ant 24 ha ūkio p. Vosylius lengvai išlaiko žiemą ir vasarą po 8–10 melžianų karvių, 4–5 arklius, nemažai kauliukų, Ruginai tiesiog, kaip sena. Nepaprastai geras ir vasarosjaus derlius. Daug sodina cukrinių runkelių.

Skundžiasi, kad prie dabartinio ūkio krizio ir pavizdingai trarkant ūkį sunku verstie. Reikia samdyti darbininkai, mokėti mokesčiai, o kiek dar kitokių smulkesnių išlaidų. Susi-

dėti pinigų iš žemės ūkio esą, dabar visai negalima. Ūkininkai, kurie dar neturi skolų, verčiasi pusytinai. Sunki padėtis yra tu, kurie dar geriams laikams esant pasidarė skolų, o dabar, užėjus krizui, jų išmokėti nebeįstengia. Žemės ūkio gaminių produktai nepaprastai atpigę. Tačiau nedaug atpigę pramonės gaminiai. Todėl ūkininkų buklė žyviai pasunkėjo.

(b. d.)

J. Stankūnas.

Apie lietuvių radio pusvalandį.

Svarbiausias mūsų išsiviečių tikslas, kurio visi bendrai privalome siekti, yra lietuviybės išlaikymas svetimose šalyje, Lietuvos ir lietuvių tautos garbės kolimas svetimšalių akyse. Reta tauta turi tiek dvasinių turtų, kaip lietuvių. Todėl mes daug ko gero ir gražaus galėtumėm parodyti, ne tik patys sau, bet ir kitiems, jei tik šia kryptimi visi dirbtumėm iš vieno.

Lietuvių palankyti mes jau turime mokyklas, bažnyčią, organizacijas, spaudą ir kt. Bet iki šiol mūsų darbas dar tebėra per menkai išvystytas. Tiesa, nemažai darbo ir pastangų yra įdėta į mūsų kultūrinį darbą, į sportą, į meną, bet dar daug daugiau reikia įdėti, kad galėtumėm kartas nuo karto ir viešai pasirodyti.

Dabar nuo Naujų Metų projektuojama S. Paulo įvesti lietuvišką radio pusvalandį, tai yra, kas savaitė skirti pusė valandos lietuviškai muzikai, dainoms ir t. t. Čia kaip tik geriausia proga bus parodyti svetimtaučiams mūsų tautos meną — muziką ir dainą. Prie progos galima bus kartas nuo karto paskaityti trumpas paskaitas apie Lietuvą, žinoma, tik portugalų kalboje.

Kurioje radio stotyje bus įvestas

lietuviškas pusvalandis, tuo tarpu nežinoma. Eina derybos. Bus susitarta su ta radio stotimi, kuri pasiūlys geresnis sąlygas.

Radio pusvalandžio klausimas ilgą laiką buvo vilkinamas, nes buvome per silpni viešai pasirodyti. Nėsume dar pakankamai stiprūs ir šiandien. Reikia dar gerokai padirbėti, reikia suburti visos kolonijos pajėgas ir tik tada pasirodyti. Pradžioje imame tik pusvalandį, nes ir jam užpildyti turėsim nemažai dirbti. Ir tam pusvalandžiui, kad jį galėtumėm nuolat užpildyti, reikia visų paramos. Prie užpildymo reikia, kad prisidėtų ne tik „Vilties“ S-gos chorai, bet ir visi pavieniai mūsų kolonijos dainininkai. Tam tikslui reikia panaudoti viską, ką tik geresnio turime — chorų, dainininkus, lietuviškas plokštes ir kita. Tik bendromis jėgomis dirbdami galėsime gražiai pasirodyti.

Tad visį jį talką prie lietuviško darbo! Kelkime Lietuvos ir savo tautos garbę svetimose šalyje! Susikime kartu su Maironiu „Tegu skamba mūsų dainos po šalis plačiausias“.

VAIKU EGLUTĖ D. L. K. VYTAUTO MOKYKLOJ.

D. L. K. Vytauto mokykla Lietuvių Moterų Draugijos Brazilijoje padeda rusia vaikams kalėdine eglute pirmą sekmadienį po kalėdų, t. y. gruodžio mėn. 29 d. Pradžią lygiai 2 po pietų.

Mokyklos vedėja.

LIETUVIŲ MOTERŲ DRAUGIJOS METINIS SUSIRINKIMAS.

Lietuvių Moterų Draugija Brazilijoje šaukia metinį savo narių susirinkimą D. L. K. Vytauto mokykloje, Vilkoj Belloj, pirmąjį sekmadienį po Naujų Metų, t. y. sausio mėn. 5 d. 3 val. po pietų. Bus renkama nauja valdyba ir svarstomi kiti svarbūs Draugijos reikalai, todėl visų narių atsilankymas būtinas.

Pirmininkė.

ABISINIJĄ.

(Specialiai „Lietuviui“).

(tąsa)

Be abejonės, Menelikas Antrasis buvo vienas gabiųjų Abisinijos negusų. Jis buvo sūnus Ailū Malakoto, kuris dar turėdamas vos penkioliką metų sykį Enobery eidamas iš karaliaus dvariškių puotos, gerokai apsvaigęs nuo madaus ir araki, sutiko jauną merginą. Mergina Malakotui pasirodė graži ir jis su ja praleido naktį. Kaip vėliau pasirodė ta mergina buvo jo motinos karalienės vergė Egičija.

Po kurio laiko karalienė pastebėjo, kad jos vergė yra nesėdė. Karalienės klausinėjama Egičija prisipažino su girtu princu praleidusi, naktį. Paskiau karalienė liepė pašaukti sūnų Ailū kuris iš pradžių gynė, bet motinos grasinamas kančiomis greit prisipažino ir praėdė atieisti. Tuo momentu karalienė liepė pašaukti vergę. Būdmas blaivus princas pamatė, kad jo mylėta mergina yra ne tokia graži, kaip girtam pasirodė, išsigando ir šoko lauk. Tačiau karalienė panorė, kad jos sūnauš kūdikius kentėtų, išsiuntė vergę į Guorobelą ir pasirūpino jos žmoniškų išlaikymu.

Gimusių kūdikis neguso Sella — Sellašė noru buvo pavadintas Meneliku, neva tai dėl vienos pranašystės, pasakytos Menelikui Antrajam įžengiant į sostą.

Rodos, kad Ailū Malakoto tėvas Sella — Sellašė prieš įžengdamas į tėvo sostą taipgi vadinosi Menelikas, tačiau paklausydamas vieno vienuolio — pranašė pasakojimų, kad tas vardas esąs susiėjęs su nelaimėmis, atsisakęs nuo Meneliko vardo ir pasivadinęs Sella — Sellašė. Bet tas pats pranašas pasakė, jog jis savo pirmą sūnų turįs pavadinti Meneliku, kuris apimsiąs visą Etiopiją ir pasidarysiąs didžiausiąs iš visų valdovų.

Taiči Menelikas, nors ir vergės sūnus, bet vis tik turėjo puikias gimimo pranašystes.

Įžengęs į sostą Menelikas vedė karalienę Bafaną, nuo kurios vėliau atsiskyrė, ir 1883 m. vedė karalienę Noizerio Taitu iš Egijos. Pastaroji buvo labai išmintinga moteriškė, kuri visą laiką turėjo didelės įtakos į Meneliką. Nei patys Menelikas, nei jo dvaras nesprendavo jokio svarbesnio reikalo nepasitarę su karalene.

Italu kunigaikštis Antonellis, kuris ilka laiką gyveno prie Meneliko dvaro, šitaip aprašo karalienę:

„Jos veido bruožai gana taisyklinai, be vieno nedidelio defekto viršutinėj žiaunoj, kas ypač pastabu jai kalbant. Jos odos spalva įvesiai kavinė. Ūgis reguliariškas, akys juodos, didelės reikšmingos; rankos laibutės, gestai aris tokratiški, protas atirus.

Ji esti gera ir bloga, atsižvelgiant apystovų. Jos žvilgsnis švelnus, kartais pašėpiantis, o kartais ir labai žiaurus. Ji yra viena iš tų moteriškių, kurios palankumas bringintinas. Nelaimė turėti ją savo draugul.

Pašnekėtuose esti maloni ir mėgsta juoktis. Gera su draugais, bet nepermaldaujama su nedraugais. Ji renčiasi etiopiškais rūbais, gana elegantiškai ir skoningai. Visi jos papuošalai yra iš aukso. Labai mėgsta likerius ir ypatingai šampaną.

Jos manija kištis į valdymo reikalus padarė daug priešu. Jei Menelikas numirtų, tai liaudis ją nulinčtu. Labai myli savo gimtinę, Žiemų Etiopiją ir Švą laiko nevertą savo dėmesio.

Kitoj knygos daly aprašoma Meneliko santykiai su Italija.

Nuo diplomatinis santykių pradžios su Italija, Menelikas veikė valstybės viduje drasiail jungdamas viena sritį po kitos ir plėsdamas ribas į pietus ir vakarus. Visa eile karinių ekspedicijų, kurios tęsėsi lic 1897 metų vedamos Švas vadu, davė Menelikui įsigalėti visame Etiopijos plokščiakalny ir nukelti savo valstybės sienas Igi Mėlynojo Nio Haisvaske ir Rodolfo Veko ežero, tai yra, į tas vietas, kurios niekadus Etiopijai nepriklausė.

Menelikas savo politiniais gabumais sukebejo sujungti ir sienoms plėsti plačiai panaudoti du galų gimines vadus ir paskiau padaryti savo vasalais. Vėliau šiedu vadai didžiausieji Meneliko rėmėjai.

Meneliko laimėjimai buvo tokie,

kad visai valstybei davė gana ktonišką išvaizdą, t. y. Etiopija pavirto vieninga valstyje, jungiančia įvairias etnologijos atžvilgiu tautes, kurios istorijos bėgy susikrupavo Abisinijos plokščiakalnio žiemuose ir vidury. Čia jau senosios Abisinijos karalystės gyventojai prijungė ir valdo Galų, Sidamo ir Somalių tautas, kitados visiškai nepriklausomas. Prijungtųjų tautų „gabbarai“ (karo vadai) yra varžomi ir negali stoti į Meneliko ir jo šalininkų kariuomenę.

Pabaigęs karą su Italija Menelikas nukreipė savo veiklą į Europos valstybes, su kuriomis sudarė visa eile sutarčių dėl sienų ir tuo savo laimėjimus patvirtino tarptautinėmis sutartimis. Tuo būdu buvo susitarta su Didžiąja Britanija: 1902 m. gegužės mėn. 15 d. dėl sienos su Sudanu; 1907 m. gruodžio mėn. 6 d. dėl sienos su Kenya ir Uganda; 1897 m. gegužės m. 14 d. — su Britanijos Somalija; 1907 m. kovo mėn. 20 d. susitarė su Prancūzija dėl sienos su prancūzų Somalija 1908 m. gegužės mėn. 16 d. buvo sudaryta sienų sutartis ir su Italija.

(b. d.)

TIK LIETUVIŲ SKAITYDAMAS VISKĄ ŽINOSI.

R senųjų domynikonų vienuolynas ir vienuoliai.

Nilas.

Visi stebisi dėl ko Anglija taip karštai gina Etiopiją jos kovoj su Italija. Pažvelgę giliau pamatysim kad anglai gina savo interesus, ir kad nors ir keista, bet reikalas sukasi apie Nilo upę. Kaip žinome, Egiptas laikosi tik Nilo upę, o Žydrasis Nilas, išteka iš ežero Tsana, Etiopijos teritorijoje. Jei Žydrąjį Nilą pakreiptų į kitą pusę, kaip bematant visas Egiptas pavirstų grynų tyrlaukiu. Taigi upė Nilas yra didesnis daiktas ir be jo Egiptas būtų tik Sacharos smėtalis. Jis teka iš Nubijos ligi pat Deitos siaura juosta, sukaustyta iš abiejų pusių Sacharos tyrais. Geriausiose vietose žalumo juosta turi 20 km. pločio, o siauriausiose 1 km. Tik netoli jūros žalumo plotas daros kiek platesnis. Egipte Nilas teka visiška, jį neįteka jokia upė ir šitai krašte kur niekad nelija, augmenija, gyvenija ir žmonės neturi kito vandens gėti kaip tik iš Nilo. Jo srovė didesnė metu dalį yra labai menka ir jos visai neužtektų išaukinti tokią civilizaciją, kuri tęsėsi keturis šūkstančius metus prieš prasidedant mūsų erai. Bet, laimei, kasmet įvyksta fenomenas, kuris niekad nebuvo sustojęs, kaip siekia žmogaus atmintis.

Birželio mėnesį Nilas patveinstas nežaliamis drumstam, rausvam vandeny dūnų, kuris nepaprastai derlingas. Srovė užlieja visą lygumą ir rugsėjo pradžioje srovės aukštis pasiekia viršūnę metų aukščio, veltui po truputį atsiūgsta, visur patikdama natūralių traušų, kurios leidžia ūkininkui išvengti darbo. Kai upės srovė pasitraukia, užtenka padėti primitivyskiausiu aklu, kuris ir šiandien toks pat, koks buvo varojams prieš tūkstančius metų, pakrapštinėt žemės paviršiu, kad gauti didžiausį derlių.

Nilas pavertė Egiptą ne vien turtingu šalimi: jis užsitaravo mūsų dar aukštesnės pagarbos: jis buvo civilizacijos tėvas. Egiptas daugelių tūkstančių metų pralenkė visas tautas, apie kurias kalba istorija. Jis jau buvo matęs 18 faraonų dinastijų, kai pasirodė Moizė ir reikėjo palaukti dar kelis šimtų metų ligi buvo pradėta kalbėti apie Atiriją, Persiją, Graikiją. Iš visų kraštų žmonės ėjo mokintis į Egiptą, kuris buvo senojo pasaulio auklėtojas.

Iš kur ėjo tas visas pranašumas? Kraštas atskirtas tyrais nuo viso pasaulio, viską išmoko iš upės. Išžiūrėjęs į vandenį, iš kurio srovė visą gyvenimą, išstudijavo astronomiją, kad nustatytų potvynių laikus, išrado kalendorių, matematikos mokslų, agronomijos instrumentus, hidrografiją, užtvankų ir kelių statybą. Nilas tapo pat davė Egiptui dievus. Amžina Nilo kova su tyrais, mistiškai pavirto į Osirio, apvaisintojo, kova su Tyfonu, naikintojo.

Visas Egipto gyvenimas ir religija surkėsi aplink Nilą.

Iš kur tad ateina šita neganti derlių upė? Senaisiais laikais žmonės sakavo Nila gimstant Mėnulio kalnuose. Tačiau Nilo pradžia nebuvo žinoma ligi pas XIX šimtmečio vidurio. Įvairios šalys siuntinėjo savo ekspedicijas ligi pat 1860 m. angias Spēke nustatė Nila imant pradžia iš Tanganyika ežero. Dabar tiksliai žinoma, kad audringas Tanganyika ežeras duoda pradžia Nilui. Šitas ežeras yra didesnis už Aralo ežerą ir guli ant 1300 metrų aukštumos. Upė išteka per Ripono krioklius ir, sienkštis po slenkčio, iš balos į bala, prasimuša per smėlius, prabėgdama per ežerus, primdama vieną kitą intaką, ateina į Egiptą, kur negauna vandens iš niekur ir įbėga į jūrą, padariusi 6.270 kilometrų kelio, t. y. didesnį negu Amazonė ir truputį mažesnę negu Missisipi. Bet visa tai yra Nilas geografinis.

Visa pradinė upės dalis, kuri eina nuo Tanganyika ežero ligi Kartumo, Sudano sostinės ir kuri vadinasi Baltasis Nilas turi vidutinę, reguliarišką srovę ir nieku neprisideda prie kasmetinių potvynių, kurie praturtina Egiptą. Jo vandenys, tyro smėlių nufiltruoti yra švarūs, kai krioktolas. Jis būtų labai menkas turto šaltinis, jei pačiam Kartume neprilmtų didelį intaką, Žydrąjį Nilą, kuris išteka iš ežero Tsana, kuris surenka vandenį iš Etiopijos plokštakalnių. Šitai tai vandens srovės, kurios nepaprastai pakildamos periodinių Etiopijos liūčių metu, kiekvienus metus neša, nuo birželio ligi rugsėjo, savo drumstus vandenį į Nilo lygumą po šimtą tūkstančių kubinių metrų į sekundę ir su tokia iega, kad Baitojo Nilo srovė nustomama gana toli. Žydrąjį Nilą reikšmė yra tokia didelė, kad Bruce, pirmasis mokslininkas ieškojęs Nilo šaltinio, manė suradęs Tsana ežerą ir Etiopijos kalnuose kuriu aukštis siekia 4000 metrų. Jei šitą Etiopijos vandenį įnašą nukreipti kitur, Egiptas nebeturėtų potvynių, netektų dumblo o kartu su tuo netektų ir didesnės dalies savo gyvybės.

Senieji faraonai išnėjo šita pavojų. Kai kurio krašto visa gyvybė priklausė nuo vienos upės, nežūrima abejingai iš kur ji ateina. 700 metų prieš Kristų etiopai užvaldė Egiptą ir grąsė Žydrąjį Nilą nukreipti į kita šalį. Su silpnom šitos pasaulio civilizacijos tautos legom šitas grąsinimas nebuvo baisus. Bet jėgu tokia darbėti tauta, kaip Italai, užvaldytą Tsana ežerą ir ir visą Etiopiją, viena gražia diena, be jokio žalingo noro, manydama sunaudoti gamtos jėgas ir apvaisinti šalį, didesnę už Prancūziją, pakreiptų Žydrąjį Nilo srovę į Etiopijos vidurį, tai būtų Egipto praūtis. Už tad Anglija jaučia reikala ginti ginti Etiopijos interesus, nes Egiptas jai itin svarbus. Taip pat Egipte yra milžiniški anglių

kapitalai į įvairias prekybos ir pramonės sritis.

Dabartiniu metu Egiptas yra karalija Anelijos protektoratas. Šitos globos egiptiečiai labai nemėgsta ir steigiasi nusikratyti. Italams įsigalėjus Etiopijoje, egiptiečių reikalai pablogėtų, todėl Anglija ir šito dalyko neišleidžia iš akių. Yra ir dar visokių priežasčių kurios Etiopijos klausimą paverčia Nilo klausimu su nenumatomomis pasekmėmis.

Stebėtojas.

RESTORANAS IR VALGYKLA.

Skanūs valgiai ir mandagus patarnavimas. Mėnesinis pensjonas. Pietūs ir vakarienės už 1\$700 tik pas

POVILĄ RAMANAUSKĄ

Rua José Paulino, 151, (Bom Retiro) São Paulo.

Pranešimas.

Šį sekmadienį gruodžio 22 dieną 3 val. p. p. Vytauto Didžiojo mokykloje įvyksta «Lithuanijos» Vila Belos skyriaus susirinkimas. Narius ir prijauniančius prašome atsilankyti.

Valdyba.

KIEKVIENO SKAITYTOJO PAREIGA

laiku atnaujinti prenumeratą 1936 metams «Lietuvis» tikisi, kad ir Tamsta neatsiliksi nuo kitų. Pinigus siųsti įvertintu laišku: (valor declarado) «Lietuvis» caixa postal 1764, São Paulo.

GREITAS SUSISIEKIMAS GRAZIUOJU LAIVU MASSILIA

SANTOS — EUROPA PER 10 DIENU

Gražiausiai įrengti apartamentai, kabinos pirmos, antros ir trečios klasės.

Kas penktiolika dienų išveina geriausius laivai: «AURIGNY», «BELLE ISLE», «EUBEE», «FORMOSE», «GROIX», «JAMAIQUE», «KERGELEN» ir «LIPARI».

Gražiausios kabinos — gerai įrengta virtuvė veltui vynes ir visai valgiai.

Rua Libero Badaró 33-A S. Paulo
Avenida Rio Branco 11/13 Rio
Rua 15 da Novembro, 186. Santos

Agencia:

Jaunime, Naujiena!

Sporto S-gos «Lithuania» Bom Retiro skyrius rengia linksmus Š O K I U

VAKARUS

Lietuvių Namų salėje, rua Bandeirantes, 92 š. m. gruodžio 1, 8, 15, ir 29 d. (sekmadieniais) nuo 7 iki 12 val. nakt. Jaunimui proga gražiai praleisti laiką ir pasilinksmiti!

GRIEŽIA «LITHUANIJOS» DŽAZ — BANDAS.

BAR --

RUSSO

RUA VICTORIA, 578

Vienintelis Rusu Baras S. Paulo mieste

Visomis dienomis, dalyvaujant geriausiomis rusų kolonijos meno pajėgomis, dainos, baletas, balalaikų orkestras ir kt.

Kiekvieną vakarą nuo 8 val. iki 1 val. nakties.

Pasilinksminimo vieta lietuvių ir rusų kolonijai.

Brangus skaitytojau.

Per ištiesius metus „LIETUVIS“ lankė tamstos namus, kas savaitę teikdams daugybę žinių iš Tėvyinės — Lietuvos, viso pasaulio, iš vietos. Jame tamsta rasdavo daug įdomių ir naudingų straipsnių apysakų, eilėraščių.

„LIETUVIS“ buvo tamstos geriausias draugas, patarėjas ir prietelius. Jis nori ir toliau juo būti. „LIETUVIS“ neapvils tamstos ir toliau. Jis tikisi, kad ir tamsta, malonūs skaitytojau, jo neapvils! Taigi, nieko nelaukdams siųsk „Lietuvio“ prenumeratą 1936 metams.

Ateinančiais metais „Lietuvio“ bus daug įdomesnis ir įvairesnis, nes jis turės daug naujų bendradarbių korespondentų bei talkininkų.

1936 met. „Lietuvj“ skaitys visi!

„LIETUVIS“

gaunamas šiose vietose:

- 1) Luz stoties kioske,
- 2) José Paulino vaistinėje,
- 3) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 4) Rusų vaistinėje Mokoje,
- 5) Menkaičio krautuvėje S. Annoje.
- 6) Citavičiaus krautuvėje V. Zelloje.
- 7) Kirilausko krautuvėje, Vila Anastacioje, pas atskirus platintojus visuose miesto rajonuose ir „Lietuvio“ redakcijoje visomis dienomis.

DEVĖK GRAŽIUS RŪBUS!

Rūbai gražūs tik tada, kai gražiai pasiūti.

Siūvame sulig naujausių madų ir pigiau negu kitur. Didelis medžiagų pasirinkimas. Darbas garantuotas.

Rua Duque de Caxias 6-A

(prie Sorocabano stoties)

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

„Lietuvio“ prenumerata papiginta!

1936 metams „Lietuvio“ j Lietuva ir užsienį kainuoja tik 15 milreisu (6 litai), pusmečiui 8\$000 (3 litai). Pietų ir Šiaurės Ameriką: metams tik 12\$000, pusmečiui 6\$000. Pasiskubinkit užsakyti „Lietuvj“ savo giminėms bei draugams j Lietuvą, Argentina, Šiaurės Ameriką ir kitur. Suteiksiteiems didelį džiaugsmą!

„Lietuvio“ adresas:

Caixa postal 1764 S. Paulo — Brazilija.

Vokiečių fotografijų įstaiga „BERNARDO“

Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srityje. Specialybė padidinti, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta j namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111 (senas n.103)
Tel. 4-5575 São Paulo.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo
Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir S. Pauly, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10\$000 su parcelena, arba si-darbu. — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 5\$000. Atidaryta dieną ir naktį. —

VILLA ZELINA.

ŽEMĖS SKLYPAI BE NUOŠIMČIU LĖGAM IŠSIMOKĖJIMUI po 30\$000 milr. mėnesiui. Duodama išsimokėjimui ir statybos medžiaga. Už grynus pinigus žemė su didele nuolaida. Taip pat už grynus pinigus parduodami jau pastatyti ir gerai įrengti namai.

Tikrų žinių gauti galima kreiptis visomis dienomis vietoj — Kontoroj Avenida Zelina, 33.

Karlos Korkiško.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų Laboratorija: tyrimas šlapumo, kraujo, mikrobu ir t. t...

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktal, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.

Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampus Boa Vista ir 25 - de Março)

2 andar, salas 4 e 5

Gyv. butas ten pat 5 aukšte.

Tel. buto 2-5068.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontraktus, viso kius liūdijimus ir t. t.

Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir pilietybės įgijimui.

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 32.

Tel. 2-6393

Laivakortės j Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išėjimas j Europą	
Astrida	28. 11. 35.
Eclantier	12. 12. 35.
Macedonier	29. 12. 35.

Klinos pigtos.

Parduodame laivakortes pigiausiomis negu kur kitur kainomis. Duodame patarimų visais išievybės klausimais. Negalintiems atvykti j São Paulo j užklausimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba.

Darome pinigines perlaidas j Lietuvą. Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Šamados. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA [kurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampus rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įsteigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

PASAULY

Didelė sukilėlių byla Bulgarijoi.

Iš Sofijos pranešama, kad Bulgarijos karo teismas pradėjo nagrinėti didelę revoliucionierių bylą, kurie spalio mėnesį norėjo padaryti perversmą Bulgarijoi. Kaltinami 27 asmenys. Kaltinamuosius gina 40 advokatų. Išsąauka apie 200 liudininkų.

Mirė maršalo Pilsudckio brolis.

Iš Varšuvos pranešama, kad mirė maršalo Pilsudckio brolis Adomas Pilsudckis, buvęs Vilniaus vaivada. A. Pilsudckis taip pat yra kilęs iš Lietuvos.

Heriot atstatydino iš radikalų — socialistų vado pareigų.

Iš Paryžiaus pranešama, kad Prancūzijos radikalų — socialistų vadas Heriot iš savo pareigų pasitraukė. Heriot buvo Prancūzijos ministeriu pirmininku ir ilgą laiką vadovavo radikalų — socialistų partijai.

Egipte vis dar neramu.

Egiptiečių studentai Cairo mieste suruošė protesto demonstraciją prieš anglų kišimąsi į Egipto reikalus. Studentai reikalavo vyriausybės sutvarkyti santykius su angliais. Manifestantus išskleidė raitoji policija.

20 naujų kardinolų.

Šiomis dienomis Popiežius paskyrė 20 naujų kardinolų. Dauguma paskirtų yra aukštieji dvasininkai italų tautybės. Keletas paskirtųjų yra kitų tautybių, kaip prancūzų, ispanų ir kt.

Pasmerktas sušaudymui Sovietų Rusijos valdininkas.

Iš Leningrado pranešama, kad sovietų karo teismas pasmerkė sušaudymui vieną valdininką, pavardė Voinovskis, kuris buvo apkaltintas nepilnėjime

svetimos valstybės naudai. Esą, Voinovskis palaikęs artimus santykius su vienu svetimos valstybės konsulatu ir teikęs žinias apie sovietų karo pajėgas.

Kiniečių studentų manifestacijos prieš komunistus.

Kiniečių studentai Pekine suruošė dideles demonstracijas, kuriose reikalavo imtis griežtų priemonių prieš komunizmą. Įvyko gatvėse smarkus susirėmimai, per kuriuos užmušta apie dešimtą studentų ir keliolika sužeistų. Policija ėmėsi visų galimų priemonių tvarkai atstatyti.

Nemokės karo skolų.

Iš Vašingtono pranešama, kad Prancūzijos Lenkijos ir Čekoslavakijos ambasadoriai Jungtynėms Amerikos Valstybėms pareiškė, kad minėtos valstybės negalės sumokėti Amerikai dalies karo skolų, kurių terminas baigėsi gruodžio 16 dieną. Ypatingai daug Amerikai skolinga yra Prancūzija.

Auksas karo reikalams.

Nekurie italų turtooliai auksą auksą, brangiuosius akmenys ir kitokį turą karo su Abisinija reikalams. Grafas Ancona paaukojo labai daug aukso kovai prieš saankcijas.

Italų aviacija padaro nemažai nuostolių.

Spaudos žiniomis, italai Abisinijoje laikosi tik dėl savo didelės ir stiprios aviacijos, kuri padaro daug nuostolių abisiniečiams. Abisinijos aviacija labai menka. Taip pat, Abisinija neturi ir gerų žemės kovai su lėktuvais.

— Į Romą atvyko naujas Brazilijos ambasadorius prie Vatikano Luiz Guimaraes Filho.

— Iš Stambulo pranešama kad sunkiai susirgo Turkijos patriarkas Photios. Jo mirties laukiama kas va-

landą.

— Kuboje du bandidai, kurie priklaušė banditų gaujai, pograbusiai milijonierių Castano, vidury miesto nušovė policininką ir norėjo gabėgti, bet buvo policijos nušauti.

— Šiomis dienomis mirė Venezuelos Respublikos prezidentas, generolas Juan Vincentes Gomez. Jis turėjo 78 metus amžiaus.

— Iš Santiago pranešama, kad komunistų grupė norėjusi padaryti sukilimą Čylėje ir nuvertinti dabartinę valdžią. Sukilėliai suminti ir padėti į kalėjimą.

Pranešimas

Į Lietuvos Konsulatą nuolat kreipiasi piliečiai prašydami įvairios pagalbos, liudyjimų, pasaužų, etc., bet labai retai kada turi asmens įrodymo dokumentus, ypač pasus. Tais reikais atsitikimais kada juos turi, jų galiojimo terminas esti pasibaigęs prieš kelius metus. Pamatę pasus, — nesiurpina išgauti naujus. Ir tik tada susirūpina sutvarkyti savo dokumentus, kada ištinka koks svarbus ir skubus reikalas, bet paprastai tada jau esti vėlu tą pačią dieną išgauti naują pasą ar sutvarkyti senąjį.

Atsižvelgiant į tai ir į pačių piliečių patogumą, Konsulatas prašo visus iš kalno sutvarkyti savo dokumentus ir ateinant į Konsulatą pašalpos, pasaužų ar kitu kokių reikalu visados turėti su savim užsienio pasą.

Liet. Konsulatas S. Paulo.

LIETUVIŲ S-GOS BRAZILIJŲ NAURIU ZINIAI.

Šiuo pranešame, kad sausio mėn. 4 d. dieną, 3 val p. p. įvyksta visuotinis metinis s-gos narių susirinkimas. Iki to laiko visos organizacijos, mokyklų tėvų komitetai prašomi išrinkti naujus atstovus. Taip pat visų į S-gą įeinančių organizacijų atstovai ir mokyklų vedėjai prašomi paruošti metines savo organizacijų ir mokyklų veikimo apyskaitas.

Nuo ateinančių metų pradžios S-gos nariais bus skaitomi tik asmenys, atstovaujį į S-gą įeinančias organizacijas organizacijų skyrius, mokyklas ir tėvų komitetus. Mokyklas S-goje atstovauja mokyklų vedėjai. Tėvų Komiteto atstovais galės būti asmenys kurie leidžia savo ar globojamus vaikus į mokyklą. Tėvų Komiteto atstovams pridedama dar reikalingas ir mokyklų vedėjo pažymėjimas, kad atstovas atitinka minėtas sąlygas.

Lietuvių S-gos Brazilijoj Valdyba.

Dėmėsio

FELČERIS I. GARLO

Trumpiausiu laiku pagydu užkrečiamas (lyties) odos ir kitas ligas. Apžiūrėjimas ir adatos veitui. Priimu visomis dienomis bile kokią valandą.

VILLA ZELINA.

Rua Quatorze, Nr. 9.

Bonde nuo Largo da Sē N. 32.

Autobusus nuo seno turgaus.

BRAZILIJOS NAUJIENOS.

Dviem dienom buvo nuimtas karo stovis.

Sąryš su kairiųjų Brazilijos Konstitucijos pagrafų pakeitimu, gruodžio 17 ir 18 dieną buvo nuimtas karo stovis. Tomis dienomis Brazilijos federalinis seimas svarstė Konstitucijos pakeitimo projektą ir jį priėmė.

Atleista iš tarnybos daug valdininkų.

Sąryš su komunistų ruoštu sukiliu atleista daug valdininkų iš įvairių valdiškų įstaigų. Daugiau kalti suminti ir bus teisiami. Nekuriose įstaigose buvo rasta komunistinės literatūros.

Statys didelius žurnalistų namus.

Ateinančiais metais Rio de Janeiro mieste bus statomi dideli Brazilijos žurnalistų namai. Vyriausybė tam tikslui paskyrė keturis milijonus milreisų. Projektuojama žurnalistų namai pastatyti ir S. Paulo mieste.

Mirties bausmė nebusianti įvesta.

Kaikuriuose vietos laikraščiuose buvo pasirodę žiniai, kad paskelbus karo stovį (estado de guerra) bus įvesta ir mirties bausmė priešvalstybiniam galvalams. «A Noite» iš Rio de Janeiro paskelbė pasikalbėjimą su žymesniais partijų lyderiais, kurie pareiškė, kad ir karo stovį paskelbus mirties bausmė nenumatoma įvesti.

Daug kariškių jau paleista į laisvę.

Naujausios žinio iš Rio de Janeiro praneša, kad pravedus tardymą paleista į laisvę virš šimto kariškių, kurie buvo kaltinami, prisidėję prie komunistų ruošto perversmo. Paleistieji pripažinti nekaltais. Daug sumintųjų kariškių dar laukia tardymo ir teismo.

— Į Rio de Janeiro atvyko Tarpautinio Darbo Biuro direktorius Butler. Jis buvo labai iškilmingai sutiktas. Priėmimą suruošė ir Respublikos Prezidentas Getulio Vargas.

— Vietos spaudoje vėl pasirodė žinių apie netvarką Central do Brasil geležinkelio linijoje. Daug trankinių ateina pavėluotai.

— Projektuojama reformuoti Brazilijos Švietimo Ministeriją. Švietimo Ministerija manoma pavadinti Kultūros Ministerija.

Pašto dėžutė

Redakcijoj yra laišakai:

A. Baubiniui, B. Barčiui, J. Dimšai, T. Davolytei, M. Dubenskytei, V. Grizai, P. Gailiui, B. Galeckui, S. Girniui, J. Junkai, L. Kūncui, P. Karaiui, J. Masiulii, A. Plečkaitytei, S. Pūšii, V. Strepeikiui, J. Šeikiui, P. Šukiui, J. Trilikauskui, P. Urbonui, P. Valčekauskui, P. Vasiliauskui, A. Vabalenei, J. Vijekui, J. Vingriui, S. Viršilaiti, M. Venckui, J. Veičkui, J. Žilinskiui, E. Zablackui.

PASTABA: Laiškų ėmėjai neturintieji išspirke pašto dėžutės — moka už laišką 200 reisų.

Administracija.

Per Kalėdas Gruodžio 25 Dieną

VYSK. MOT. VALANČIAUS MOKYKLA RENGIA

KALĖDU EGLUTE IR VAKARĄ

mokyklos salėje, rua Banderantes 92. Eglutės programą atliks mokyklos mokiniai ir skautai. Programoje vaidinimas, dainos, deklamacijos, žaidimai ir vėliau šokiai. Eglutės pradžia 6 val. vakaro. Šokių pradžia 8 val. vakaro. Visas pilnas skiriamas mokyklos naudai. Atsilankę linksmai praleisite laiką ir paremsite mokyklą.

Gydytojas Dr. F. Romeiro

RUA LIBERÓ BADARÓ Nr. 41, 2 andar.

Iukstų, vidurių, veneros ir moterų ligų specialistas su ilgamete praktika Brazilijoj ir užsieniuose. Gerai įrengtas kabinetas. Dr. F. Romeiro pasiūlė pasitarnauti Brazilijos lietuvių kolonijai. Lietuviams daro nepaprastai didelę nuolaidą už apžiūrėjimą ir gydymą. Neturintiems lietuviams veitui. Norint pasinaudoti apžiūrėjimu ir gydymu veitui, reikalinga gauti raštelis pas Liet. S-gos Brazilijoj reikalų vedėją, rua Banderantes, 92.